

végzés

Az ügy száma: Bhar.II.173/2019/4.
A határozat szintje: harmadfok
A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró,
. Gimesi Ágnes bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. május 13.
Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette
Terhelt(ek): ... és társai
Első fok: övárosi Törvényszék 1.B.229/2017/85-I. ítélet, 2018. február 20. tárgyalás
Másodfok: övárosi Ítéltábla 2.Bf.141/2018/14. ítélet, 2018. november 6. tárgyalás
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: ... IV. rendű vádlott és védője
Az indítvány iránya: vádlott javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás bűntette miatt ... **I. rendű vádlott** és társai ellen indult büntetőügyben ... IV. rendű vádlott és védője fellebbezéseit elbírálv a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.141/2018/14. számú ítéletét ... IV. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] I. A Fővárosi Törvényszék a 2018. február 20. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 1.B.229/2017/85-I. számú ítéletével ... IV. rendű vádlottat az ellene társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont - nem jelölve: tényállás 3. pont] miatt emelt vád alól felmentette.
- [2] A Fővárosi Főügyészség a KÜO.11178/2013/66-I. számú vádiratában a IV. rendű vádlott ellen a tényállás vádirat 12-16. oldalán rögzített 1/c. vádpont kapcsán emelt vádat (vadirat 22. oldal 4.

bekezdés), ami megfelel az elsőfokú ítéleti tényállás 12-15. oldalán rögzített 3. pontjával.

- [3] Az ügyész a IV. rendű vádlott bűnösségének megállapítására és büntetés kiszabására, azaz a terhére irányuló fellebbezése alapján másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2018. november 6. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 2.Bf.141/2018/14. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a IV. rendű vádlott tekintetében megváltoztatta: bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont - nem jelölve: tényállás 3. pont], ezért őt 1 év 2 hónap - végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett - börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a végrehajtás elrendelése esetén legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a IV. rendű vádlott tekintetében helybenhagyta.
- [4] Az elsőfokú bíróság azzal indokolta a IV. rendű vádlott felmentését, hogy a **cég 1**-ben rövid ideig volt ügyvezető és ezalatt igazoltan gyermekének születése miatt nem vett részt a cég tevékenységében. Továbbá e cégben tényleges szerepet nem töltött be, kizárólag főnöke utasításait teljesítette. Nem látta át, hogy az általa aláírt okiratokkal milyen jogosulatlan kifizetésekhez segíti hozzá e céget. Az pedig, hogy egyes pályázatokban kapcsolattartóként az ő neve is feltüntetésre került, még nem igazolja, hogy a pályázatoknak a tényleges tartalmáról tudomással bírt (elsőfokú ítélet 25. oldal utolsó, 26. oldal első bekezdés).
- [5] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - egyaránt részben - hiányosnak, iratellenesnek és a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetőnek, azaz megalapozatlannak találta. A megalapozatlanságot a tárgyaláson további iratok ismertetésével kiküszöbölte (másodfokú ítélet 9. oldal utolsó bekezdésétől 11. oldal első bekezdésével bezárólag), s az ekként korrigált tényállást már irányadónak vette a felülbírálathoz.
- [6] A tényállás korrigálásában szerepel, hogy a II. rendű és a IV. rendű vádlott „tisztában (értelemzavaróan kimaradt: volt) az iratok valótlán tartalmával, illetve hogy magatartásukkal költségvetési támogatások jogosulatlan igénybevételehez járulnak hozzá” (másodfokú ítélet 10. oldal utolsó bekezdés az elsőfokú ítélet 15. oldal 5. bekezdését érintően). Az ún. tollhibát egyértelművé teszi a másodfokú bíróság döntése, és az, hogy az elsőfokú bíróság helytelen következtetésének értékelte, miszerint a II. rendű és IV. rendű vádlottak ezzel „nem voltak tisztában” (másodfokú ítélet 26. oldal 3. bekezdés).
- [7] A másodfokú bíróság az indokolásának lényege értelmében - a IV. rendű vádlott védekezésével szemben - a részletezett bizonyítékok bizonyítják, hogy a hosszabb ideig a cégcsoportot irányító I. rendű vádlottnak dolgozó, a cégek nevében is eljáró IV. rendű vádlott több projekthez kapcsolódóan is számtalan iratot írt alá, így az

adott projekt megvalósulásához releváns adásvételi szerződést is. A támogatási szerződésekhez kapcsolódó ellenőrzések során a támogatási összeg kifizetése érdekében a támogatás feltételeinek meglétéről érdemi nyilatkozatot tett. Mindez bizonyítja, hogy az okiratok elkészültekor, a nyilatkozatok megtételekor tisztában volt a pályázatok benyújtásának tényével, az iratok és nyilatkozatok valótlán tartalmával, és azzal, hogy az I. rendű vádlott utasítására végzett tevékenységével közreműködik a **cég 2** megtévesztésében. A IV. rendű vádlottnak ténylegesen nem állt szándékában a pályázat során igényelt összegeknek pályázati célra történő fordítása, az elnyert pályázati támogatást jogtalanul saját céljaira kívánta felhasználni.

- [8] **II.** A másodfokú ítélet kihirdetésén a IV. rendű vádlott és védője nem jelent meg. (Értelemzavaró a 14. sorszámú jegyzőkönyvben, hogy mégis szerepelnek a „jelen vannak” részben.) A IV. rendű vádlott és védője utóbb fellebbezést terjesztettek elő, azok egyaránt felmentésére irányulnak, s indokolást nem tartalmaznak.
- [9] A Legfőbb Ügyészség a BF.525/2017/1. számú átiratában a fellebbezéseket nem találta alaposnak.
- [10] A másodfokú bíróság - a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 593. § (2) bekezdésére is figyelemmel - a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontjának törvényes alkalmazásával küszöbölte ki az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás Be. 592. § (2) bekezdés a), b), c) és d) pontjai szerinti részbeni megalapozatlanságát. A másodfokú bíróság által megállapított, a IV. rendű vádlott cselekvőségére vonatkozó tényállás megalapozott, összhangban áll az iratok tartalmával, téves ténybeli következtetést nem tartalmaz. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás ekként a Be. 619. § (1) bekezdésére figyelemmel a harmadfokú eljárásban is irányadó.
- [11] A másodfokú bíróság a tényállásból okszerűen következtetett a IV. rendű vádlott bűnösségére, törvényesen minősítette a cselekményét, jogi indokai pedig teljes körűek és helytállóak.
- [12] Az enyhítő körülmények méltányos értékelésével és a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott enyhítő rendelkezések alkalmazásával kiszabott és végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetés törvényes, a vádlott-társaival szemben kiszabott büntetésekre is figyelemmel arányos.
- [13] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet a IV. rendű vádlott tekintetében tanácsulésen hagyja helyben.
- [14] A IV. rendű vádlott nem tett észrevételt a Legfőbb Ügyészség indítványára.
- [15] A IV. rendű vádlott védője - a fellebbezése indokolásának is tekintett - észrevételében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tartotta megalapozottnak.
- [16] A másodfokú bíróság ismertetett több kötetnyi iratot, de ezek a IV. rendű vádlott cselekvőségére nem tartalmaznak releváns tényeket. Tévesen állapította meg, hogy a IV. rendű vádlott tisztában volt az általa aláírt iratok valótlán tartalmával, illetve azzal, hogy

magatartásával költségvetési támogatások jogosulatlan igénybevételehez járul hozzá. Ítéletének legnagyobb hiányossága, hogy nem ad számot arról, hogy miként jutott az iménti megállapításra.

- [17] Ezen túlmenően iratellenes megállapítás, hogy a IV. rendű vádlottnak „ténylegesen nem állt szándékában a pályázat során igényelt összegeknek pályázati célra történő fordítása, az elnyert pályázati támogatást jogtalanul saját céljaira kívánta felhasználni” (másodfokú ítélet 27. oldal). Erre a IV. rendű vádlottnak a kívülvilágban megnyilvánuló magatartásából sem lehetett következtetést levonni.
- [18] Tény, hogy a IV. rendű vádlott hosszabb ideje dolgozik együtt az I. rendű vádlottal, többek között a **cég 3**-ban és a **cég 4**-ben is volt ügyvezető. Ugyanakkor figyelmen kívül maradt, hogy munkája gerincét az üzletház adminisztratív irányítása, a bérlőkkel való kapcsolattartás teljes mértékben kimerítette. Fizikálisan ideje sem volt arra, hogy a két cégben tényleges, valós ügyvezetői feladatot lásson el, amit az I. rendű vádlott kérésére vállalt, akitől függő helyzetben volt, s ha nem vállalja a két gazdasági társaság ügyvezetői feladatának ellátását, nem írja alá az I. rendű vádlott által elé tett okiratokat a pályázatokkal kapcsolatosan, úgy reális eséllyel elveszti a munkáját. Ezen felül két gyermekének születése miatti időszak meglehetősen hosszú időt ölel fel, mely részben lefedte a vádbeli időszakot.
- [19] A IV. rendű vádlott védője feltehetően védence 2008. augusztus 26. és 2009. február 28., 2009. október 10. és 2010. május 16. napjai közötti szülési szabadságára utalt (elsőfokú ítélet 19. oldal 2. bekezdés, IV. rendű vádlott vallomása).
- [20] A IV. rendű vádlott védője nyilvános ülés tartását nem kérte, s indítványozta a másodfokú ítélet megváltoztatását, és védence felmentését.
- [21] **III.** A IV. rendű vádlott és védőjének fellebbezéseik nem alaposak.
- [22] 1. A IV. rendű vádlott a részére 2019. január 2-án kézbesített ítélet ellen a 2019. január 4-én, míg védője a részére 2018. december 17-én kézbesített ítélet ellen a 2018. december 18-án postára adott beadványában fellebbezett. A fellebbezések egyaránt a kézbesítéstől számított nyolc napon belüliek, vagyis időben előterjesztettek.
- [23] 2. A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén [Be. 615. § (1) bekezdés]. Ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett [Be. 615. § (2) bekezdés a) pont 1. fordulat]. A fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést [Be. 615. § (3) bekezdés a) pont]. A másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésre jogosult a vádlott és a védő [Be. 616. § a) és c) pont].
- [24] Miután az elsőfokú bíróság felmentő, míg a másodfokú bíróság bűnösséget megállapító döntést hozott, ezek kétségtelenül ellentétes döntések, s az előbbitől eltérő utóbbi döntést sérelmezik az arra jogosultaktól származó fellebbezések, így azok

ebből a szempontból is joghatályosak.

- [25] 3. A harmadfokú bíróság tanácsülésen határoz, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és nyilvános ülés kitűzését az ügyész, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozza [Be. 621. § (2) bekezdés].
- [26] Ha a tanács elnöke a (2) bekezdés esetén hivatalból nem tűzött ki nyilvános ülést, a tanácsülés kitűzéséről szóló tájékoztatás kiterjed arra is, hogy az észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt nyilvános ülés kitűzése indítványozható; e határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye [Be. 621. § (3) bekezdés].
- [27] A jelen esetben pontosan erről van szó. Ezért a Kúria tanácsülésen bírálta el a fellebbezéseket.
- [28] 4. A fellebbezések egyaránt a IV. rendű vádlott felmentésére irányultak.
- [29] A Be. 618. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a) a másodfokú bíróság ítéletének aa) a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, ab) azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és b) az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.
- [30] A Kúria a hivatalból elvégzett vizsgálata során ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértést [Be. 608. § (1) bekezdés], s egyéb a 607. § (1) bekezdésében, valamint a 608. § (1) bekezdésében fel nem sorolt, és a harmadfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértést sem észlelt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására [Be. 609. § (1) bekezdés].
- [31] A IV. rendű vádlott terhére fellebbezés nincs, így beállt a súlyosítási tilalom, melynek értelmében a vádlott büntetését súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be [Be. 595. § (1) bekezdés 1. mondat 2. fordulat].
- [32] A harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan [Be. 619. § (1) bekezdés].
- [33] A harmadfokú bíróság - miként ez a másodfokú bíróságra is vonatkozik - nincs elzárva attól a lehetőségtől, hogy - ha szükségesnek találja - a tényállást korigálja.
- [34] Kétségtelen, a harmadfokú eljárásban nincs helye bizonyításnak [Be. 619. § (2) bekezdés], azonban ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú

bíróság a tényállást hivatalból kiegészíti, illetve helyesbíti [Be. 619. § (3) bekezdés].

- [35] Amennyiben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélettel megállapított tényállás egy részét önkényesen rekeszti ki, vagy - ugyanezen logikával - abba önkényesen emel be további tényeket, az a másodfokú ítélet tényállásának megalapozatlanságát eredményezi. Ez a jelen ügyben nincs így.
- [36] A Kúria az elsőfokú bíróság által megállapított (elsőfokú ítélet 4-18. oldal), majd a másodfokú bíróság által korrigált (másodfokú ítélet 9-11. oldal) tényállást alapvetően megalapozottnak találta.
- [37] A Kúria - ebben a IV. rendű vádlott védőjének fellebbezésével egyetértve - mellőzte annak a másodfokú megállapítását, hogy a IV. rendű vádlott az elnyert pályázati támogatást jogosulatlanul saját céljaira kívánta felhasználni (másodfokú ítélet 27. oldal utolsó, 28. oldal első bekezdés). Ennek ugyanis nem volt semminemű ténybeli alapja, hiszen még arra sem volt adat, hogy a IV. rendű vádlott részesült volna a jogosulatlanul megszerzett támogatási összegből.
- [38] A másodfokú bíróság feltehetően azt kívánta megfogalmazni, hogy nincs más ésszerű következtetés, minthogy a vádlottak az elnyert pályázati támogatást nem a támogatási cél, az új gépsor beszerzésére szánták. Hiszen ha az új gépsor beszerzése nem történt meg, akkor a tényleges cél ettől csakis eltérő lehet. Ellenben ilyen eltérő konkrét cél nem volt megállapítható. Találgatásnak pedig nincs helye, mert például az sem állapítható meg, hogy az elnyert pályázati támogatást a **cég 1**, avagy az ... cégcsoport más tagjának tényleges gazdasági érdekében használták volna fel.
- [39] A Kúria az iratok alapján a tényállást, közelebből az elsőfokú ítélet 14. oldal 5. bekezdését - a Be. 617. § utaló szabálya folytán a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ügyiratok alapján - azzal egészíti ki, hogy a III. rendű vádlott által aláírt, a ... gép 2011. július 26-i megtörtént üzembe helyezéséről szóló valótlan tartalmú jegyzőkönyvben foglaltakat a IV. rendű vádlott tanúként aláírta (nyomozati iratok V/2. melléklet 283-286. oldal).
- [40] Tényállás bevezető része. A ... cégcsoportot (**cég 5, cég 3, cég 6, cég 7, cég 1**) ténylegesen az I. rendű vádlott irányította, a gazdasági döntéseket valamennyi cégben ő hozta. A cégek egy részében ő volt a képviselőre jogosult, egyebekben ügyvezetői pozícióra kért fel más személyeket, köztük a IV. rendű vádlottat is.
- [41] A **cég 1** ügyvezetője a IV. rendű vádlott 2009. április (másodfokú korrekcióval 27.) napjától 2011. március 31. napjáig volt, bankszámlái felett részben a IV. rendű vádlott rendelkezett, de a **cég 1** ügyeibe beleszólása nem volt, e céget is ténylegesen az I. rendű vádlott irányította.
- [42] Az I. rendű vádlott pályázatok benyújtásával vissza nem térítendő támogatásokat igényelt, de a pályázatokban megjelölt új gépek megvásárlására nem került sor, hanem a cégcsoport már meglévő gépeit tüntette fel akként, mintha újonnan vásárolta volna. Ezzel a

cégcsoport tagjai jogosulatlanul vették fel a támogatási összegeket.

- [43] A ... Üzletházban folyt a ... cégcsoport központi ügyintézése. Itt dolgozott a IV. rendű vádlott, aki a cégcsoport mindennapi működése során felmerülő adminisztrációs tevékenységet látta el.
- [44] Tényállás 3. pont. A ... kódszámú pályázatot a **cég 1** nevében ügyvezetőként az I. rendű vádlott nyújtotta be 2008. december 2-án a pályázatot bonyolító **cég 2** felé egy redős-talpas papírtáskát gyártó új gépsor beszerzésére és üzembe helyezésére. Ehhez csatolta a **cég 7** nevében ügyvezetőként a II. rendű vádlott által aláírt 2008. november 24-én kelt árajánlatot (V/2. melléklet 247-250. oldal)
- [45] A támogatási szerződést a **cég 1** nevében az I. rendű vádlott - cégjegyzésre jogosult képviselőként, V/2. melléklet 411-415. oldal, a 2009. május 28-i cékivonat szerint a cég önálló képviselője az I. rendű vádlott, V/2. melléklet 61-62. oldal - vissza nem térítendő 207.616.110 forintban maximált összegre kötötte meg a pályázatot bonyolító **cég 2**-vel, azt az előbbi 2009. május 29-én, az utóbbi 2010. február 2-án írta alá.
- [46] A támogatási szerződés 2. módosítását 2010. augusztus 9-én és 3. módosítását 2011. február 20-án ügyvezetőként a IV. rendű vádlott, míg a 4. módosítását 2011. július 30-án ügyvezetőként a III. rendű vádlott írta alá a **cég 1** nevében.
- [47] A támogatási szerződésben részben (másodfokú kiegészítéssel 2011. december 21-én) a IV. rendű vádlottat nevezték meg kapcsolattartóként (másodfokú kiegészítéssel ebben a minőségében a projekt kapcsán több iratot intézett a **cég 2** felé). Az ügyvezető IV. rendű vádlott 2010. június 29-én levélben értesítette a **cég 2**-t, hogy a **cég 1** a **cég 8** jogutódja. (Másodfokú kiegészítéssel a IV. rendű vádlott ügyvezetői minőségében a projekttel kapcsolatban még legalább négy iratot nyújtott be a **cég 2**-hez.)
- [48] Az I. rendű vádlott a pályázat elbírálása során okiratokat csatolta be:
- [49] - A 2010. március 1-jén kelt valótlan tartalmú adásvételi szerződést, miszerint a **cég 9** a **cég 1**-nek eladott 2.390.000 euró vételáron egy papírtáskát gyártó gépsort, [amit - szemben a vádirati (15. oldal 1. bekezdés) és az elsőfokú ítéleti (14. oldal 4. bekezdés) megállapítással, miszerint a III. rendű vádlott írta alá - másodfokú korrekcióval a **cég 1** nevében ügyvezetőként a IV. rendű vádlott írt alá].
- [50] - A **cég 1** nevében ügyvezetőként a III. rendű vádlott által aláírt 2011. május 30-án kelt levelet a valótlan tartalmú adásvételi szerződés megkötéséről.
- [51] - A **cég 1** nevében ügyvezetőként a III. rendű vádlott által aláírt 2011. július 26-án kelt valótlan tartalmú jegyzőkönyvet arról, hogy a gépsor üzembe helyezése aznap, azaz 2011. július 26-án megtörtént, (amit a Kúria kiegészítésével a jegyzőkönyvben foglaltakat a IV. rendű vádlott tanúként aláírt).
- [52] - A **cég 9** nevében 2011. április 30-án kiállított fiktív számlát és

az átutalást igazoló banki iratokat.

- [53] - Megfelelőségi nyilatkozatot arról, hogy a leszállított gépsor 2010-es gyártású, ... számú és megfelel az európai szaványnak.
- [54] - A **cég 1** nevében ügyvezetőként a III. rendű vádlott által aláírt 2011. szeptember 15-én kelt valótlan tartalmú nyilatkozatot a szállító kifizetéséről, miután az I. rendű vádlott utasítására a **cég 1** bankszámláiról 2010. április 22. és 2011. február 10. napjai között 2.390.000 euró átutalásra került a **cég 9** bankszámláira.
- [55] Az I. rendű vádlottnak (és másodfokú kiegészítéssel a IV. rendű vádlottnak sem) állt szándékában új gépsort vásárolni, hanem a **cég 1** telephelyén már meglévő ... jellel nyilvántartott gépsort kívánta újként feltüntetni, amin az I. rendű vádlott utasítására a **cég 7** alkalmazottai olyan változtatásokat végeztek, amelyekkel azok külsőleg újnak tűntek.
- [56] A 193.660.887 forint kifizetésére irányuló 2011. május 31-én kelt kérelmet - csatolva a **cég 9** hamis számláit - a cég 1 nevében ügyvezetőként a III. rendű vádlott írta alá, (azt másodfokú kiegészítés szerint a kérelmet meghatalmazással a IV. rendű vádlott nyújtotta be).
- [57] A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2012. március 19-én 189.584.706 forintot utalt át a **cég 1** bankszámlájára.
- [58] Az I. rendű, III. rendű (és másodfokú kiegészítéssel IV. rendű) vádlottak magatartása révén a **cég 1** jogosulatlanul jutott 189.584.706 forint támogatáshoz, ezáltal a vádlottak az Európai Unió költségvetésének 161.147.000 forint, míg a Magyar Köztársaság költségvetésének 28.437.706 forint vagyoni hátrányt okoztak.
- [59] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapítottól kétségtelenül eltérő tényállást állapított meg.
- [60] A Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát kiküszöböli, s ennek során az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét állapíthatja meg.
- [61] A jelen ügyben a másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét törvényesen állapíthatta meg.
- [62] A másodfokú bíróság által módosított tényállás a Kúria további módosításával már mindenekben megalapozott, s ennél fogva az a harmadfokú eljárásban irányadó, azaz a Be. 619. § (1) bekezdésének főszabálya szerint a határozatát erre a tényállásra alapítja [Be. 619. § (1) bekezdés főszabálya].
- [63] 5. A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 2. fordulata alapján költségvetési csalást követ el, aki költségvetésből származó

pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy a valós tény elhallgatja, és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.

- [64] A tényállás kiegészítésében megjelenő tények - szemben a védőjének fellebbezésében állítottakkal - relevánsak (jelentősek) a IV. rendű vádlott tekintetében, akinek szerepe - a vád tárgyát képező tényállás 3. pontját érintően - közel sem korlátozódott pusztán adminisztratív jellegű feladatok ellátására. Érdemi pozíciót töltött be a **cég 1** ügyvezetőjeként, s ennek keretében, illetőleg egyébként tanúsított magatartásával - abba szervesen illeszkedve - érdemben működött közre a nem kétségesen az I. rendű vádlott által kiötlött és irányított csalási folyamatban.
- [65] Az I. rendű vádlottnak - hogy célját, a vissza nem térítendő pályázati támogatást elérje - közreműködőkre és közreműködő cselekvősekre volt szüksége. A közreműködők feladata a csalási részecselekmények elvégzésében állt. A IV. rendű vádlott pedig ebben érdemlegesen vett részt.
- [66] A IV. rendű vádlott cselekvősege nem pusztán az adott cég ügyvezetésében merült ki, mert az elkövetésben részt vett ezt követően is.
- [67] Egyaránt az I. rendű vádlott által benyújtott pályázathoz kapcsolódott, mégpedig relevanciával (jelentőséggel) bírva, hogy a IV. rendű vádlott: 1. A **cég 9**-el 2010. március 1-jén kötött, a gép megvásárlásáról szóló valótlan tartalmú adásvételi szerződést a **cég 1** ügyvezetőjeként aláírta. 2. A **cég 9**-től származó, a gép nem valóságos eladásából felé befolyt összegre vonatkozó hamis számlákkal ellátott, 2011. május 31-én kelt kifizetési kérelmet meghatalmazással benyújtotta. 3. A nem létező adásvétel folytán nem létező ... gép 2011. július 26-i üzembe helyezéséről szóló valótlan tartalmú jegyzőkönyvet *tanúként* aláírta.
- [68] A IV. rendű vádlott ezt meghaladó cselekvősege (kapcsolattartóként a pályázathoz kapcsolódó iratok megküldése) is mutatja, hogy rálátással bírt a formálisan pályázati, valójában csalási folyamat egészére.
- [69] A költségvetési csalás elkövetési magatartása más tévedésbe ejtése, tévedésben tartása, valótlan tartalmú nyilatkozat tétele vagy a valós tény elhallgatása. Jelen esetben máson a pályázat lebonyolítóját kell érteni, míg a vagyoni hátrány - a támogatási összeg kifizetésével - (a sértett) két költségvetésben keletkezett.
- [70] A IV. rendű vádlott a pályázat lebonyolítóját maga is tévedésbe ejtette, midőn aláírta a valótlan tartalmú adásvételi szerződést, benyújtotta a hamis számlákkal ellátott kifizetési kérelmet és ún. ügyleti tanúként aláírta a nem létező adásvétel folytán nem létező gép üzembe helyezéséről szóló jegyzőkönyvet.
- [71] A IV. rendű vádlott a pályázat lebonyolítóját tévedésbe ejtő cselekvősege során szükségképpen tisztában volt az ennek alapját képező tények valótlanságával. Erre a megállapított tényekből helytálló következtetést vont a másodfokú bíróság. A tudati tények

beépítése a történeti tényeket tartalmazó tényállásba nem az ítélezéssel szemben támasztott kíváncsiság, de nem kifogásolható, különös tekintettel arra, hogy a IV. rendű vádlott nemleges tudattartalmát az elsőfokú bíróság a tényállás részévé tette. A tényállásba a másodfokú bíróság által beépített, a nemlegességet negligáló ellentétes - tudniillik tudomással bírt az alaptények valótlanságáról, másként fogalmazva a tartalmilag álpályázat turpisságáról - tudattartalom ugyanakkor szerves megfelelésben állt az annak alapját képező történeti tényekkel.

- [72] A IV. rendű vádlott valószínű tudattartalma a külvilág számára is felismerhető szemléletességgel mutatkozott meg mindabban, amit a Kúria már kiemelt (aláírta a valótlán tartalmú adásvételi szerződést, benyújtotta a hamis számlákkal ellátott kifizetési kérelmet és ún. ügyleti tanúként aláírta a nem létező adásvétel folytán nem létező gép üzembe helyezéséről szóló jegyzőkönyvet). Már a józan ész (Alaptörvény 28. cikk) alapján sem lehet levonni ezzel ellentétes következtetést.
- [73] A IV. rendű vádlott is a **cég 1** működését tényleges irányító I. rendű vádlott utasításai alapján járt el, ez azonban nem eredményezi azt, hogy mentesülhet a büntetőjogi következmények alól, legfeljebb büntetéskiszabási tényező lehet.
- [74] A IV. rendű vádlott ráadásul a pályázatot bonyolító **cég 2** megtévesztéséhez kulcsfontosságú valótlán tartalmú szerződést - mivel ennek már a kiegészítő folyamánya a hamis számlákkal ellátott kifizetési kérelem benyújtása és a nem létező adásvétel folytán nem létező gépsor üzembe helyezéséről szóló jegyzőkönyv ún. ügyleti tanúkénti aláírása - az elkövetési időben hatályos, a jogi személyiségű gazdasági társaság, a **cég 1** [a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (korábbi Gt.) 2. § (2) bekezdés 1. fordulat] ügyvezetőjeként írta alá. Az akkor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (korábbi Ptk.) 55. § 2. fordulata értelmében korlátozott felelősségű társaságnál az ügyvezető képviseli a gazdasági társaságot harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és hatóságok előtt, továbbá a jogi személy nevében aláírásra jogosult [korábbi Ptk. 29. § (3) bekezdés 1. mondat]. A korlátozott felelősségű társaság ügyvezetője vezető tisztségviselő [korábbi Gt. 21. § (3) bekezdés]. A vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz -, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni [korábbi Gt. 30. § (2) bekezdés 1. mondat].
- [75] Mindebből következően az ügyvezető felelős a korlátozott felelősségű gazdasági társaság törvényes működéséért. Ezen felelősséget pedig az viseli, aki az ügyvezetői pozíciót - bármely okból - aktuálisan betölti. A Legfelsőbb Bíróság a BH 2003.397. számú döntésében már kimondta, hogy a cég ügyvezető igazgatója az általános forgalmi adó bevallásának elmulasztásával elkövetett adócsalásért könyvelő alkalmazása ellenére is felel, ha a könyvelőnek nem adja át az

adóbevallás elkészítéséhez szükséges iratokat, és nem ellenőrzi, hogy a bevallás megtörtént-e. Ez a döntés az ügyvezető felelősségére nézve tartalmában megfelelően irányadó a jelen ügyben is.

- [76] A költségvetési csalás is csalás, azaz vonatkozik rá mindaz, ami a csalásra.
- [77] A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre [korábbi Ptk. 205. § (1) bekezdés]. Így van ez jelenleg is: a szerződés a felek kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozata, amelyből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére [2013. évi V. törvény (hatályos Ptk.) 6:58. §].
- [78] A csalás körében éppen az ügyletkötési szándék hiányának van jelentősége, amelyre a passzív alanyok megtévesztéséből lehet visszakövetkeztetni. A csalás viszont bűncselekmény, és a bűnösség kérdését az akarat tényező dönti el (BH 2011.160.I.). Ha pedig nincs valós, az adott szerződésre vonatkozó konkrét szerződési akarat, akkor nincs polgári jogi jogviszony. Ennek következtében a IV. rendű vádlott magatartása szükségszerűen büntetőjogi megítélés alá esik.
- [79] Az I. rendű, III. rendű és IV. rendű vádlottak magatartása révén a **cég 1** jogosulatlanul jutott 189.584.706 forint támogatáshoz.
- [80] A másodfokú bíróság tehát helytállóan vont következtetést arra, hogy - az I. rendű és III. rendű vádlottal együtt - a IV. rendű vádlott is társtettese volt a költségvetési csalás bűntettének, mert a társaival közreműködött a pályázatot lebonyolító **cég 2** megtévesztésében (másodfokú ítélet 27. oldal első bekezdés), cselekményének következményeit kívánva, az egyenes szándékkal (Btk. 7. § 1. fordulat), a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen megvalósítva, vagyis a szándékegységet jelentő társtettségben [Btk. 13. § (3) bekezdés] cselekedve.
- [81] A költségvetési csalás 189.584.706 forint vagyoni hátrányt [Btk. 459. § (1) bekezdés 17. pont 1. fordulat: vagyonban okozott kár, mint a 16. pont szerint a vagyonban okozott értékcsökkenés] okozott, részben az Európai Unió, részben a Magyar Köztársaság költségvetésében. E törvény alkalmazásában a vagyoni hátrány ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy [Btk. 459. § (6) bekezdés d) pont].
- [82] Ekként a IV. rendű vádlott bűnösségének megállapítása a társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont közelebbről 2. fordulat, (4) bekezdés a) pont] törvényes.
- [83] A IV. rendű vádlott felmentésére irányuló fellebbezések nem bizonyultak alaposnak.
- [84] 6. Az adott bűncselekmény esetében a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.
- [85] A másodfokú bíróság az enyhítő körülmények túlsúlyára hivatkozva az enyhítő rendelkezések alkalmazásával [Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont] a IV. rendű vádlottat 1 év 2 hónap - végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett [Btk. 85. § (1) és (2) bekezdés] - börtön [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont] fokozatú szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a végrehajtás elrendelése esetén legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra [Btk. 38. § (2)

bekezdés a) pont].

- [86] A másodfokú bíróság alapvetően helyesen határozta meg a büntetéskiszabási tényezőket (másodfokú ítélet 29. oldal 4. bekezdés). A vagyoni hátrány megtérülése ugyan enyhítő körülmény, de a IV. rendű vádlottól független tény, mert azt a III. rendű vádlott térítette meg (elsőfokú ítélet 18. oldal 1. bekezdés). Az I. rendű vádlott utasítására cselekvés további enyhítő körülmény, ami mintegy kiegyenlítette az előbb említett differenciát.
- [87] A Kúria a másodfokú bíróság által kiszabott büntetést is mindenekben törvényesnek találta.
- [88] A másodfokú ítéletnek egyéb rendelkezése nincs.
- [89] 7. A Kúria a kifejtettek értelmében - tanácsülésen eljárva - a másodfokú ítéletet a Be. 617. § utaló szabálya folytán üggyöntő végzéssel [Be. 605. § (3) bekezdés] a IV. rendű vádlott tekintetében a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.
- [90] A harmadfokú bíróság üggyöntő határozata azon a napon emelkedik jogerőre, amikor azt meghozták [Be. 458. § (3) bekezdés].
- [91] A Be. 629. §-a értelmében a jelen eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait kell a Tizenhetedik Részben foglalt eltérésekkel megfelelően alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. Tizenhetedik Része sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek.

, 2019. május 13.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k.
előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.141/2018/14. számú ítélete a Kúria mint harmadfokú bíróság Bhar.II.173/2019/4. számú végzésével 2019. május 13. napján jogerős.

. Katona Sándor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Lévai Viktória
tiszttviselő